

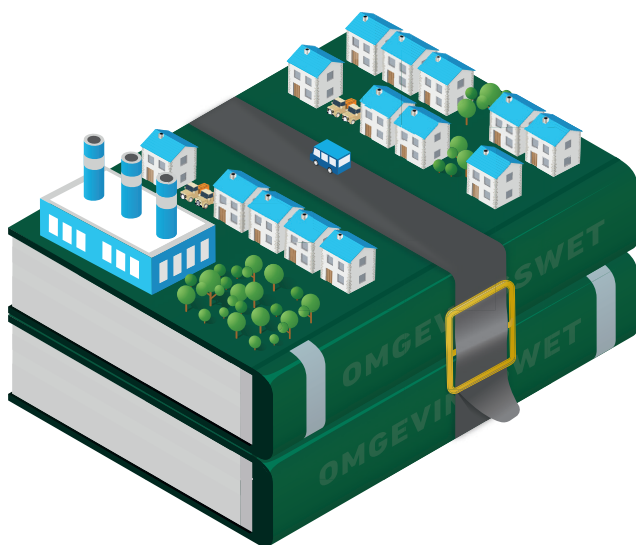
EEN VEILIGE LEEFOMGEVING

Visie van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond



Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

De Omgevingswet: minder regels, meer samen



Ruimte voor lokale afwegingen

Op 1 januari 2022 wordt de nieuwe Omgevingswet van kracht. Deze wet bundelt alle bestaande wetten over de leefomgeving en streeft naar een goede balans tussen enerzijds de bescherming en anderzijds het gebruik van de leefomgeving. Uw gemeente krijgt door de wet meer ruimte voor lokale afwegingen, waardoor u de leefomgeving in betere samenhang en volgens uw ambities kunt inrichten.

In deze brochure leest u de visie van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) op die veilige leefomgeving en hoe wij uw gemeente kunnen ondersteunen. Naast onze operationele dienstverlening geven wij ook adviezen bij de realisatie van uw ruimtelijke ambities en het behoud van een veilige leefomgeving. Dat doen wij met expertise, vakmanschap en partnerschap.



Overheden werken steeds meer samen

In het belang van de veiligheid van mens, dier en milieu werken we als overheden steeds meer samen. Dit geldt voor de veiligheidsregio, gemeenten, provincie, DCMR, GGD, waterschappen en politie. In het haven- en industriegebied zijn ook de Gezamenlijke Brandweer, het Havenbedrijf Rotterdam en het bedrijfsleven belangrijke samenwerkingspartners van de VRR.

> Onze definitie van een veilige leefomgeving

In een veilige leefomgeving kunnen mensen veilig wonen, werken, reizen en recreëren. **Dit is een gedeelde zorg en een gedeeld belang** van diverse overheden en initiatiefnemers. Dit komt alleen succesvol en duurzaam tot stand door samenwerking tussen alle belanghebbenden, ieder vanuit zijn eigen rol en deskundigheid.

Een veilige leefomgeving wordt mede bepaald door de fysieke veiligheid. De VRR draagt hieraan bij door de inwoners van de regio Rotterdam-Rijnmond zo veel mogelijk te beschermen tegen risico's van branden, rampen en crises én door effectieve hulpverlening en nazorg te bieden als het onverhoopt toch mis gaat. Veilig optreden voor de zorg- en hulpverleners hoort daar onlosmakelijk bij.

Visie op een veilige leefomgeving

De samenleving verandert en daarmee de risico's. Tal van maatschappelijke veranderingen beïnvloeden de veiligheid. Denk bijvoorbeeld aan de klimaatverandering, energietransitie, vergrijzing, circulaire economie en verstedelijking. Het is belangrijk om op veranderingen te anticiperen en de veiligheid in het vizier te houden. Maar hoe doe je dat?



Zo vroeg mogelijk in gesprek, meedenkend in mogelijkheden

De meeste veiligheidswinst boek je aan de voorkant, door risico's te voorkomen of te beperken. Bij de ontwikkeling van uw omgevingsvisie, -plannen, -vergunningen en ieder ander initiatief dat de fysieke veiligheid raakt, wil de VRR zo vroeg mogelijk haar expertise op het gebied van risicobeheersing, incidentbestrijding en crisisbeheersing beschikbaar stellen.

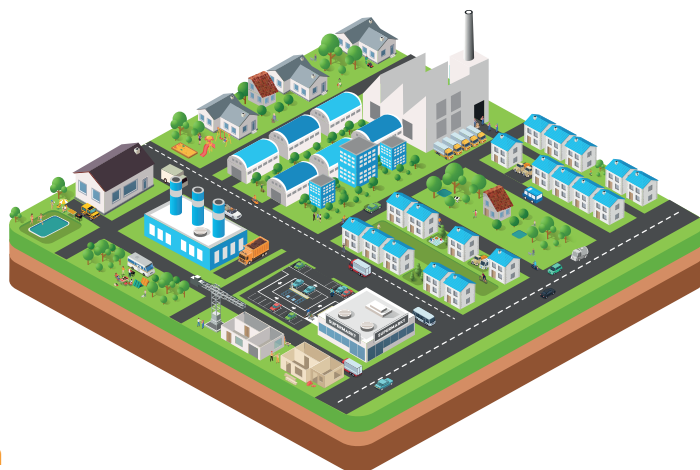
We boeken aan de voorkant veiligheidswinst door zo vroeg mogelijk met elkaar een constructief gesprek te voeren en te denken vanuit mogelijkheden.



Maatwerk en integraliteit

Om gemeenten en initiatiefnemers goed te kunnen adviseren, heeft de VRR zowel kennis van risico's, incidenten en de bestrijding ervan. Ieder gebied heeft andere kenmerken. Daarom zijn onze adviezen risicogericht, integraal en op maat gesneden. Zo kunnen we iedere gemeente optimaal ondersteunen om de lokale ambities veilig en duurzaam te verwezenlijken.

Onze adviseurs zijn proactief en spreken namens alle disciplines van de VRR. Voor iedere omgevingsvisie, -plan of -vergunning geven zij dan ook één advies dat aansluit bij de ambities van uw gemeente.



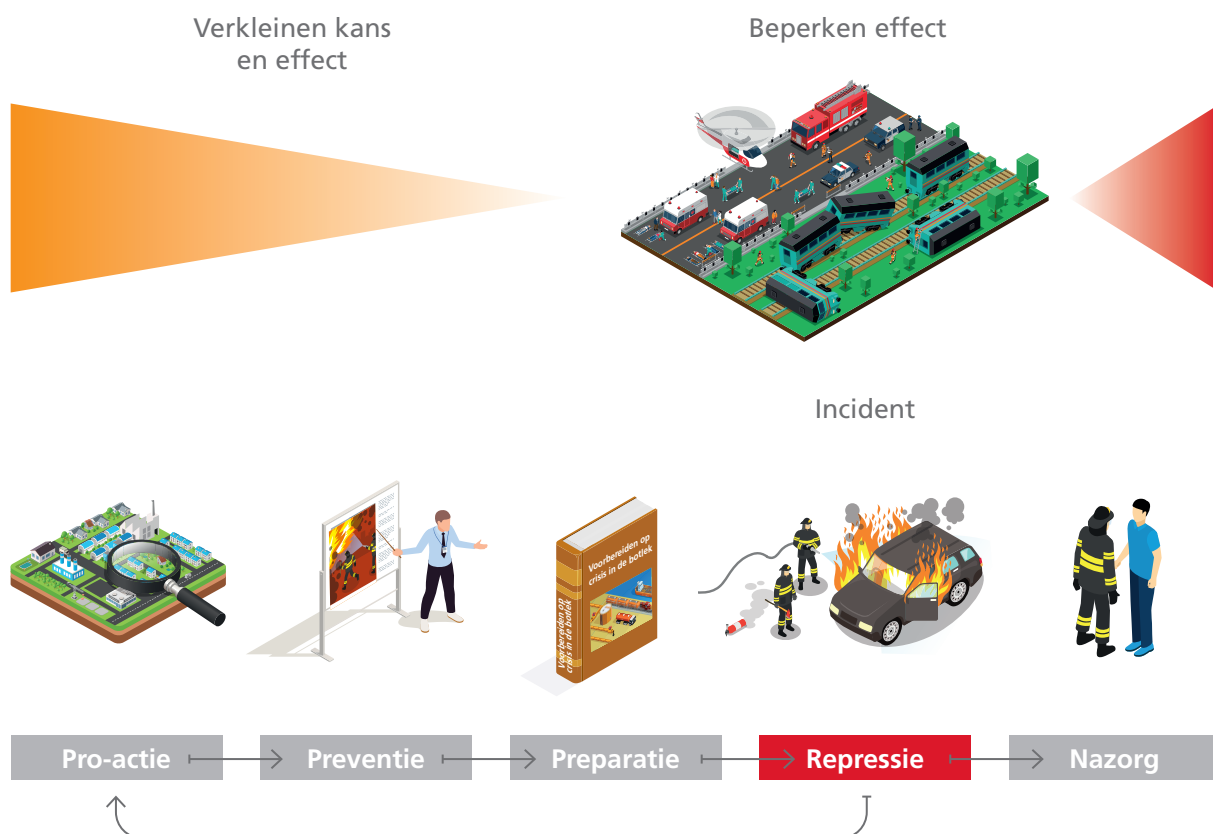
Uw betrouwbare expert en vanzelfsprekende partner

De VRR heeft jarenlange kennis en ervaring opgebouwd met alle aspecten van de fysieke veiligheid. Daarmee kan uw gemeente terugvallen op een betrouwbaar regionaal expertisecentrum.

Onze professionals zijn uw hulpverleners op straat, uw adviseurs en uw gesprekspartners. Zij doen hun werk met passie en bevoegdheid. Voortdurend zijn zij zich bewust van maatschappelijke ontwikkelingen en innovaties, die zij vertalen naar de veiligheid binnen uw gemeente. Alles en iedereen binnen de VRR is gericht op veiligheid en het voorkomen van incidenten. Gaat het onverhoopt toch mis, dan staan er vakmensen klaar om een incident of crisis zo snel en goed mogelijk te bestrijden.

Onze adviseurs zijn ondersteunend, vakbekwaam en betrouwbaar. Zij hebben oog voor de veiligheid van zowel inwoners als hulpverleners.

Veiligheidsketen

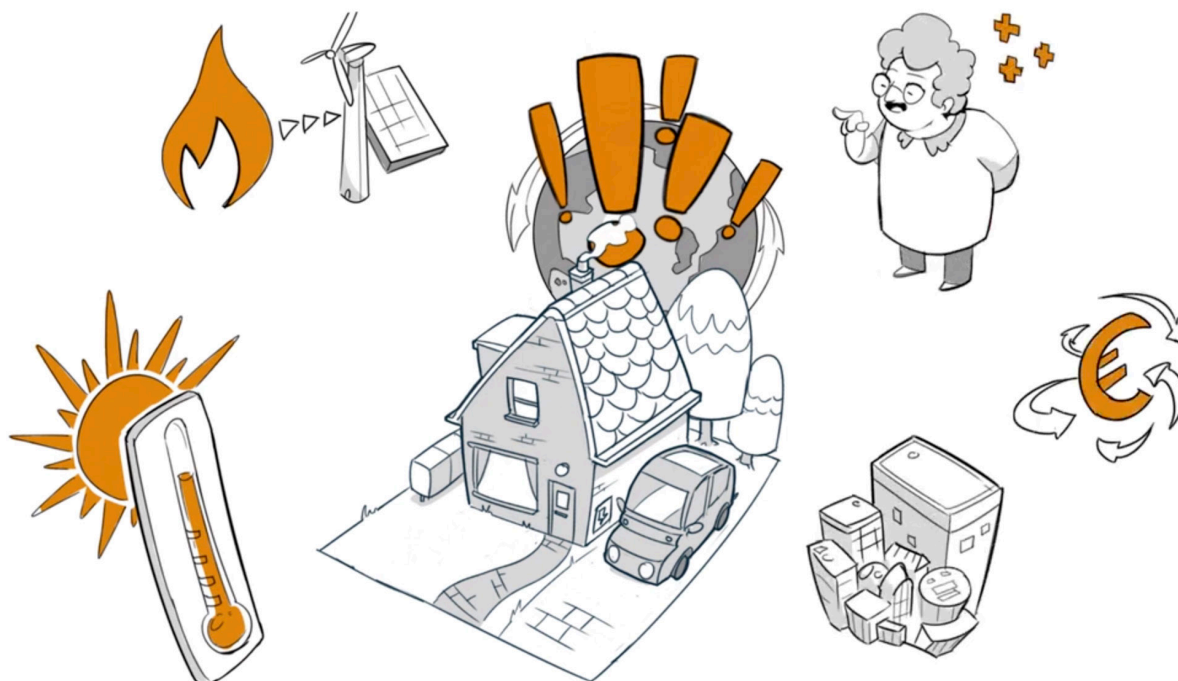


> Onze visie op een veilige leefomgeving

Vroegtijdig in gesprek en voortdurend samen werken aan een veilige leefomgeving: met expertise, vakmanschap en partnerschap, want:

- veiligheid maken we samen: het is een gedeelde zorg en ons gedeeld belang,
- veiligheid geldt voor burgers én hulpverleners en
- onze integrale adviezen zijn gebaseerd op kennis en ervaring vanuit alle schakels van de veiligheidsketen.

We willen zo vroeg mogelijk in gesprek om risico's te voorkomen of in ieder geval te beperken; we willen meedenken in mogelijkheden en maatwerk leveren, zodat: gemeenten hun ambities kunnen verwezenlijken met een duurzaam ontwerp dat zowel een veilige, gezonde als economisch rendabele leefomgeving oplevert.



> Bestaande en nieuwe risico's

Het risicobeeld van de VRR is complex, divers en dynamisch. Hulpverleners moeten adequaat kunnen reageren op uiteenlopende bekende en onbekende veiligheidsrisico's, zoals brand, ordeverstoringen, overstromingen en treinongevallen. Ook infectieziekten of de uitval van nutsvoorzieningen vormen een voortdurende bedreiging van de continuïteit van de samenleving. Omdat de samenleving continu verandert, ontstaan er bovendien nieuwe risico's. De experts van de VRR hebben hier oog voor en formuleren hier in samenspraak met u en andere belanghebbenden voortdurend nieuwe antwoorden op.

Regionaal Risicoprofiel

In het [Regionaal Risicoprofiel](#) brengt de VRR het beleid in samenhang met de werkelijke risico's. Het profiel bevat uiteenlopende scenario's met aandacht voor: natuurlijke omgeving; gebouwde omgeving;

technologische omgeving; vitale infrastructuur en voorzieningen; verkeer en vervoer; gezondheid en de sociaal-maatschappelijke omgeving. Het risicoprofiel neemt deze risico's niet weg, maar dankzij specifiek beleid kan de VRR ze wel beter beheersen.

Drie indicatoren voor een constructief gesprek

Vanuit het Regionaal Risicoprofiel beoordelen de adviseurs van de VRR ruimtelijke ontwikkelingen en nieuwe initiatieven. Daarbij staan drie indicatoren centraal: is effectieve hulpverlening mogelijk, hoe kan de zelf- en samenredzaamheid worden vergroot en hoe kan de continuïteit van de samenleving worden geborgd bij een incident?



[KLIK OM BIJBEHORENDE ANIMATIE
TE BEKIJKEN](#)

Van omgevingsvisie tot vergunning

De Omgevingswet regelt de veiligheid en gezondheid in de leefomgeving op meerdere niveaus: de omgevingsvisie, omgevingsplannen en eventuele vergunningverlening. Op ieder niveau kan de VRR meerwaarde leveren.



Omgevingsvisie

In de omgevingsvisie beschrijft u uw ambities met het gemeentelijk gebied in de komende jaren op algemeen niveau. Dit werkt u eventueel verder uit in een omgevingsprogramma.

De VRR denkt risicogericht. Daarom brengen wij graag al bij de totstandkoming van uw visie de mogelijke veiligheidsrisico's in beeld. In de startfase is het makkelijker om alle factoren af te wegen. Integrale maatregelen kunnen dan vaak nog eenvoudig en tegen beperkte kosten worden toegepast. Zo voorkomen we onacceptabele risico's in een later stadium.



Omgevingsplan

In het omgevingsplan legt u concreter vast hoe uw gemeente de activiteiten wonen, recreëren, transport en ondernemen over het gebied verdeelt en welke (vergunningseisen of regels hierbij gelden. Door dit goed te doordenken en vast te leggen, houdt u grip op toekomstige initiatieven en voorkomt u onaanvaardbare risico's in een later stadium. Ook bij tijdelijke wijzigingen, zoals evenementen.

Bij het omgevingsplan biedt de integrale blik van de VRR meerwaarde. Een risicogerichte benaderingswijze van het openbare gebied, de haven en industrie combineren onze adviseurs met kennis en ervaring op het gebied van de voorbereiding op en bestrijding van incidenten en crises. Zo kunnen we al in de planvormende fase samen nadenken over de bereikbaarheid van het gebied voor hulpverleners, de operationele informatievoorziening of de risico- en crisiscommunicatie met inwoners, mocht er toch iets misgaan.



Vergunningverlening

Zowel uw gemeente als de omgevingsdienst verleent vergunningen op grond van eerder vastgelegde regels in de wet of in het omgevingsplan. U kunt vergunningseisen stellen op basis van risico's in de openbare ruimte, rond of binnen een gebouw. Denk bijvoorbeeld aan de bedreiging van water bij een overstroming of de brandveiligheid in een gebouw met minder zelfredzame bewoners. Bij de industrie ligt de focus op risicovolle activiteiten die direct nadelige gevolgen kunnen hebben voor omwonenden en hulpverleners. Denk bijvoorbeeld aan de opslag van gevaarlijke stoffen.

De VRR is de fysieke veiligheidsadviseur van zowel de omgevingsdienst DCMR als uw gemeentelijke afdeling bouw- en woningtoezicht. Onze experts hebben veel kennis en ervaring met het afdekken van overblijvende risico's. Vergunningen kunt u afgeven aan een bedrijf, een ziekenhuis, de horeca, voor een parkeergarage, maar ook voor locaties die onderdeel zijn van de energietransitie. Denk aan woningen die worden verwarmd met waterstof. Voorkomen is beter dan bestrijden. De VRR past daarom vijf ontwerpprincipes toe, waarbij bronmaatregelen altijd de voorkeur hebben.

> Hoe kan de VRR u ondersteunen?

De VRR brengt risico's in kaart die in een vroeg stadium een realistisch beeld geven van de gevolgen van initiatieven en ruimtelijke ontwikkelingen. Op basis van dit beeld kan de VRR maatregelen adviseren die de risico's verkleinen of de gevolgen van een incident beperken. Dit kan zowel in het ruimtelijke als het vergunningsverleningsproces.

Onze adviseurs zijn volwaardige gesprekspartners, die kunnen terugvallen op collega's met expertise over alle schakels van de veiligheidsketen. Tijdens het gesprek over uw omgevingsvisie of -plan, maken zij gebruik van drie indicatoren:

1. Effectieve hulpverlening

Dit gaat over de bereikbaarheid van het gebied, de voorwaarden van een veilig optreden voor zorg- en hulpverleners of de beschikbaarheid van blusmiddelen.

2. Vergroting van de zelf- en samenredzaamheid

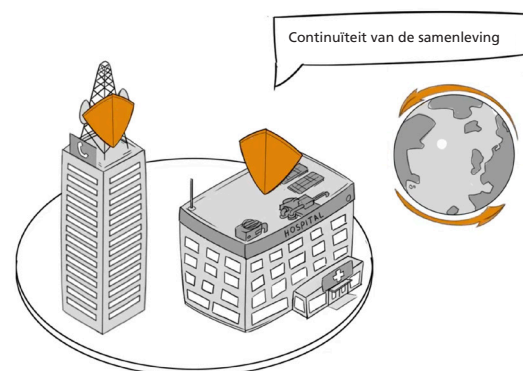
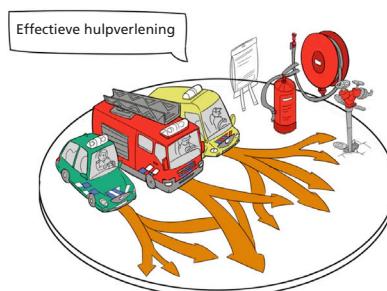
Dit kan door zorg te dragen voor vluchtmogelijkheden en schuillocaties. Als burgers daar vervolgens proactief over worden geïnformeerd, weten zij hoe te handelen bij incidenten.

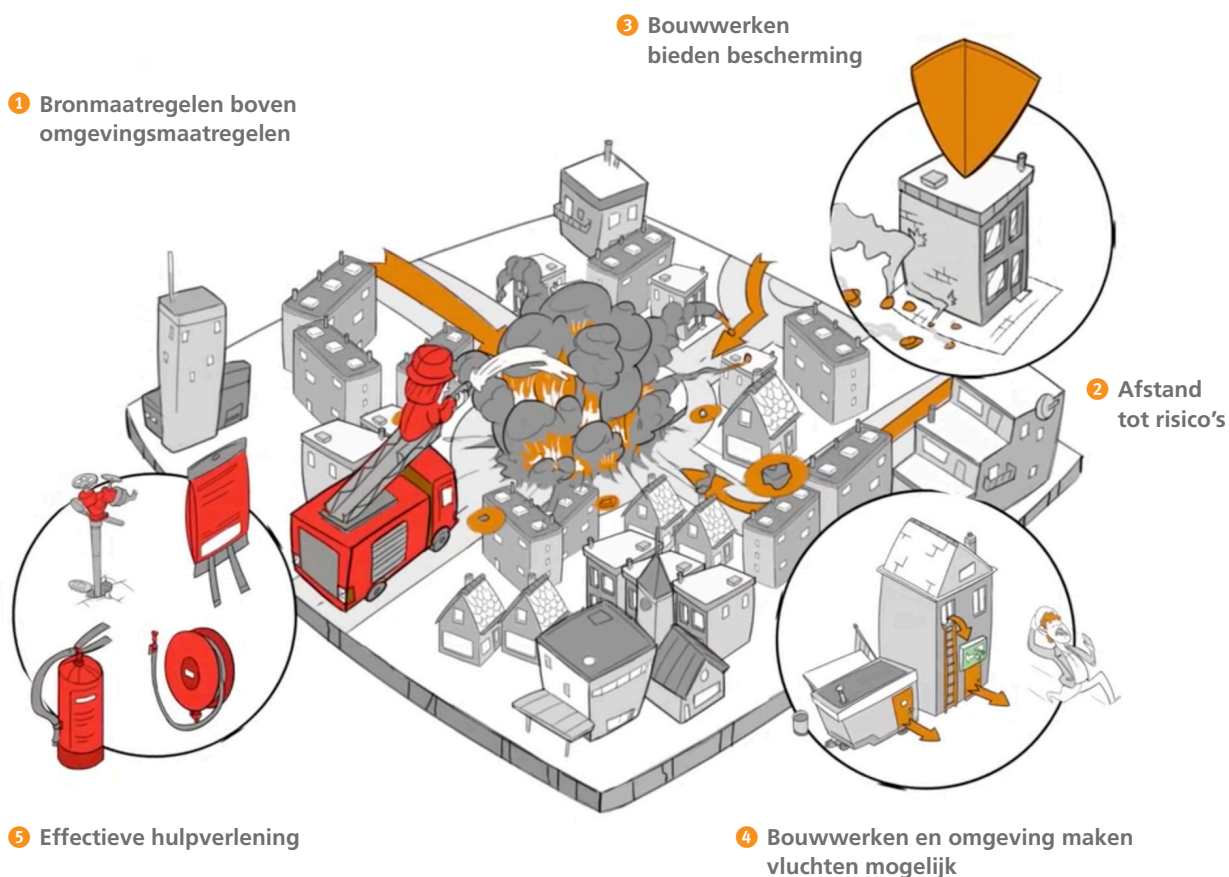
3. Continuïteit van de samenleving

Effectbeperkende maatregelen voorkomen verstoringen van de continuïteit van de samenleving. Bronmaatregelen leveren de meeste veiligheidswinst op, maar zijn niet altijd mogelijk. In dat geval borgen vergunningverleners en adviseurs de continuïteit door risicovolle objecten veilig te laten maken en/of vitale objecten zoveel mogelijk bestand te laten maken tegen risico's. Zo voorkomen we dat de effecten van één incident over een groter gebied of de regio verspreiden. Hierbij is ook aandacht voor de continuïteit van de zorg.



[KLIK OM BIJBEHORENDE ANIMATIE
TE BEKIJKEN](#)





> Ontwerpprincipes voor een veilige leefomgeving

Een veilige leefomgeving creëren is samen keuzes maken. Met vijf ontwerpprincipes verkleinen we de potentiële risico's in de omgeving. Hierbij geldt:

- 1. Bronmaatregelen gaan boven omgevingsmaatregelen**
Bronmaatregelen beperken de risico's het best. Dit kan alleen in het vroegste stadium.
- 2. Afstand tot de risico's vergroot de veiligheid**
Door bebouwing rond de risicobron op voldoende afstand te plaatsen, voorkomen we dat deze bij een incident wordt getroffen.
- 3. Bouwwerken en omgeving bieden bescherming**
Als een veilige afstand niet mogelijk is, adviseren we de gebouwen zo te ontwerpen dat zij bestand zijn tegen de gevolgen van een incident.
- 4. Bouwwerken en gebieden zijn snel en veilig te verlaten**
Niet ieder bouwwerk kan zo worden ontworpen dat het bestand is tegen een incident. Daarom adviseren we om bouwwerken en omgeving zo in te richten, dat aanwezigen van de bron af kunnen vluchten.
- 5. De omgeving maakt snel en effectief optreden van de hulpdiensten mogelijk**
Natuurlijk blijft er altijd een risico dat er iets mis gaat. Voor effectieve hulpverlening is de aanwezigheid van de juiste blusmiddelen, goede bereikbaarheid van het gebied en veilig optreden voor zorg- en hulpverleners doorslaggevend.

 [KLIK OM BIJBEHORENDE ANIMATIE TE BEKIJKEN](#)

> Toepassing van de ontwerp- principes: een voorbeeld

Wanneer een bedrijf plannen maakt om opslagloodsen met gevaarlijke stoffen te plaatsen, brengt dit risico's met zich mee. Zo kunnen bepaalde combinaties van gevaarlijke stoffen zorgen voor snellere uitbreiding van een brand. Met bronmaatregelen kunnen de risico's vaak worden verkleind of weggenomen. Dit beperkt de omvang van een mogelijk incident en bevordert effectieve hulpverlening. Als de VRR in een vroeg stadium het gesprek aangaat, zijn bedrijven tijdig van de mogelijkheden en beperkingen van hun initiatief op de hoogte. Zo voorkomen we met elkaar dat de veiligheid van de leefomgeving in gevaar komt door ongeïnformeerde keuzes.

Zijn bronmaatregelen niet mogelijk of niet voldoende effectief, dan kijken we of het bedrijf verder van de bewoonde omgeving kan worden gerealiseerd. Wanneer rond het bedrijf nieuwe ontwikkelingen zijn, moeten de bouwwerken en omgeving bescherming bieden en moeten mensen deze snel en veilig kunnen verlaten. Daarnaast moet de omgeving snel, veilig en effectief optreden van de hulpdiensten ten alle tijden mogelijk maken.



**KLIK OM BIJBEHORENDE ANIMATIE
TE BEKIJKEN**



We gaan graag met u in gesprek

Door zo vroeg mogelijk risico's te benoemen, integraal te kijken en risicobeperkende maatregelen te adviseren, wil de VRR u als bevoegd gezag nog meer dan voorheen in staat stellen bewuste en bekwame afwegingen te maken voor een veilige leefomgeving. Bij iedere gemeente betekent dit maatwerk. Onze adviseur veilige leefomgeving gaat graag met u of uw medewerkers in gesprek om te horen waar uw gemeente behoefte aan heeft. Hij of zij kent uw gemeente goed, vormt een vast aanspreekpunt en kan u voor ieder veiligheidsthema in contact brengen met de juiste experts.

Heeft u naar aanleiding van deze brochure vragen over de Omgevingswet en de manier waarop de VRR uw veiligheidsprocessen kan ondersteunen? Uw adviseur veilige leefomgeving gaat graag met u in gesprek. Neem contact op via veilige.leefomgeving@vr-rr.nl of via telefoonnummer 088 8779000.

Colofon

Dit document is tot stand gekomen onder regie van
de directie Risico- en Crisisbeheersing

Adres

Wilhelminakade 947, 3072 AP Rotterdam

Postadres

Postbus 9154, 3007 AD Rotterdam

Telefoon: (010) 446 89 00

Fax: (010) 446 89 99

Versie

1

Auteurs

Erwin de Bruin en Reno Mekes

Tekst en redactie

SCHRIFTELIJK, Bureau voor tekst en uitleg

Illustraties

PitchParrot (pagina's 5, 7 en 8)

Trichis (pagina's 1, 2, 3 en 4)

Vormgeving & d.t.p

Trichis, Rotterdam